

Nyhedsbrev nr. 2 / 2023

Kære medlemmer af GO

Når vi i GO har fået mailadresser på folk, har der været 2 kategorier, man har kunnet tilmelde sig: "Medlemmer" og "GOs nyhedsbrev". Det har vist sig at være noget besværligt for os at skelne mellem disse 2 kategorier. Derfor tillader vi os at kalde jer alle for medlemmer. Der er ingen anden forskel, end at alle dermed har stemmeret, hvis man skulle dukke op til vores generalforsamling. Det er selvfølgelig stadig gratis, og alle vil stadig få vores nyhedsbrev 4 gange om året.

Er der nogen, der af den grund ikke ønsker at være såkaldte medlemmer, eller har man andre spørgsmål, kan man rette henvendelse til

Forperson Jette Abraham (jette.abraham@gmail.com) eller
Næstforperson Ole Nyvang (o.nyvang@hotmail.com)

GOs hjemmeside

<http://agenda21naestved.dk/>

er endelig blevet opdateret og vil blive det løbende. Her kan man læse om nye projekter, vi har taget fat på, referater af bestyrelsesmøder, kommende og tidligere arrangementer mv. Også Nyhedsbrevet kan tilgås her.

Repaircafé Næstved.

Vores Repaircafé holder normalt åbent hver den 1. lørdag i måneden – der er en undtagelse:

Vi holder sommerferie i JULI måned.

Det er blevet en stor succes – større end vi havde turde håbe på. Hver åbningsdag har vi mange henvendelser, og det lykkes at få repareret en stor del af det, man henvender sig med. Der er kaffe på kanden og et stykke kage til, og der er altid en god stemning.

I oktober måned tænker vi at deltage i en torvedag på Axeltorv. En nøjagtig dato er endnu ikke fastlagt. Der skal søges om en stand, og vi skal være sikre på, der er nok fixere, der kan deltage. Datoen meldes ud, så snart tilladelsen er i hus på Repaircaféens facebookside og på GOs hjemmeside.

MEN HUSK: ingen Repaircafé i juli måned.

Stemmingsbillede fra en travl dag i værkstedet.

Kommende aktiviteter:

Foredrag på biblioteket:

Bemærk datoen – det er snart!

– mandag den 22. maj kl. 19-21.

Lille scene på Næstved bibliotek

Arrangør: [Grøn Omstilling](#)

Næstved Bibliotek: [Bestil gratis billetter på Næstved biblioteks hjemmeside](#)

Dansk landbrugs fortid, nutid og fremtid – et foredrag med Niels Kærgård.

Dato: mandag den 22.05.23 kl. 19.00-21.00

Niels Kærgård er nationaløkonom, jordbrugsøkonom, professor emeritus og tidligere overvismand.

Hvordan kom vi egentlig frem til det landbrug, vi har i dag? Og hvad bringer fremtiden? Kom til et spændende foredrag med nationaløkonom, jordbrugsøkonom, professor og tidligere overvismand Niels Kærgård.

Dansk landbrug har en glørværdig historie men står i dag overfor store udfordringer. Engang var landbrug det dominerende erhverv i Danmark med over 200.000 små familiebrug.

Kvæg, svin og planteavl gik op i en højere enhed – dyrene levede af planterne, planterne af husdyrgødning og restprodukterne fra oste- og smørproduktionen blev brugt som svinefoder. Erhvervet var dominerende både i kulturlivet og i det politiske liv.

I dag har vi under 8.000 industrialiserede og specialiserede heltidsbedrifter. Næsten ingen har både kvæg og svin. Brugene er store og effektive, men har også en stor gæld og problemer med miljøet.

I foredraget beskrives udviklingen fra små familiebrug til det moderne industrialiserede landbrug.

Er økologisk drift en mulighed? Er brugene blevet for store til at være familiebrug, eller er de stadig for små til at konkurrere med kæmpebrugene i blandt andet USA?

Ja - hvad skal der i det hele taget blive af det danske landbrug?

Det er gratis at deltage, men kræver tilmelding på bibliotekets hjemmeside. Der vil være kaffe og te til foredraget.

OBS: der havde sneget sig en fejl ind i vores pressemeddelelse, (hvis man ser den andetsteds) - arrangementet finder sted på en mandag og ikke en torsdag.

– altså mandag den 22. maj kl. 19-21.

[Bestil tidBorger.dk](http://Bestil.tidBorger.dk)

Projekt Miyawakiskov

I sidste Nyhedsbrev beskrev vi, hvordan vi var i en tidlig opstart med en Miyawakiskov. Skoven skulle etableres ved Fensmark varmegærk, men da varmegærket ikke kunne garantere, skoven kunne stå mindst 10 år, faldt projektet.

Jan Pollas fra Fensmark kontaktede så kommunen, om det var muligt at få et stykke jord ved Fensmark bibliotek. GO, Jan og 2 personer fra kommunen holdt møde og beskuede arealerne. Det skulle nok kunne lade sig gøre. Så vi gik i gang med at undersøge fonde, udarbejde artslistor mv. - men det viser sig så, at pladsen bliver brugt til store telte, når sådanne kommer til byen. Så faldt også det projekt.

Manden (Steffen), der vidste noget om, hvad pladsen egentlig blev brugt til, var en chef fra "Vej og Park", og han har tilsyneladende styr på hvor, hvad og hvornår mht. arealerne i Næstved kommune. Steffen vil anviser os et andet område nede ved kanalen, som bare står tomt. Vi ser frem til at høre nærmere fra Steffen. Måske blev det alle gode gange 3, det blev til noget 😊

Igen i år deltager GO i **Foreningernes dag**.

Det er i år **lørdag den 2.9.2023** i Rådmandshaven.

Kig forbi vores stand.

GO vil i år arrangere en tur til **Klimafolkemødet i Middelfart** den 31.8. – 2.9.2023. Der bliver tale om en endagstur. Den præcise dato, hvor vi deltager, kendes ikke endnu. Detaljerne i programmet er under udarbejdelse og vil blive annonceret på hjemmesiden, ligesom vi vil sende en meddelelse ud om turen til vores medlemmer.

GO er en del af bedømmelsesudvalget for **Næstved kommunes Grønne pris**. Den uddeles hvert år til en organisation, forening, klub, virksomhed eller person, som gør noget særligt for at styrke respekten for både natur, miljø, klima og friluftsliv.

Der indhentes bud på kandidater til prisen i maj og juni måned. Her kan man henvende sig til specialkonsulent Kasper Hjordt Pedersen, Center for Teknik og Miljø. *Har man derfor et godt bud på en kandidat, så send forslaget til Kasper og beskriv kort, hvorfor man mener, ens kandidat skal have årets Grønne pris 2023.* Der arrangeres en festligholdelse i september 2023, hvor vinderen afsløres.

GO har deltaget i 2 **strategimøder arrangeret af Næstved kommune** på henholdsvis RessourceCity og Rønnebæksholm, hvor man kunne høre om og komme med input til Næstveds udvikling de kommende år.

GO påtænker at sende et hørings svar i forlængelse af disse strategimøder.

Politiske initiativer

GO har sendt 3 forslag til borgmesteren og til miljø- og teknikafdelingen i kommunen om konkrete tiltag til reducere af CO₂ i Næstved kommune.

1.

Det drejer sig om opsætning af solceller på offentlig bygninger. Der er kommet en ny lovgivning på området, som gør at flere kommuner i DK er gået i gang med forberedelserne til opsætningerne. GO gør kommunen opmærksom på den nye mulighed og henviser til konkrete muligheder for støtte til etablering.

2.

GO opfordrer kommunen til at vedtage en bytræspolitik, som nogle andre kommuner har. F.eks. har København et mål om, at 20% af byen skal være dækket af trækrone.

Udover at bytræer opsamler og opbevarer CO₂, så giver bytræer også en smukkere by og et mere behageligt klima, hvilket jo understøtter kommunens fokus på Næstved by som dynamo for hele kommunen.

3.

GO opfordrer kommunen til at oprette taskforcegrupper. Taskforcene skal fungere som samarbejdsorganer mellem kommunen og forskellige private aktører indenfor landbrug, produktionsvirksomheder, handelsvirksomheder og i boligområderne. Formål med taskforcene er at få nedbragt CO₂ belastningen i kommunen som geografisk område og i kommunen som organisation.

Angående punkt 1 og 2 – brev sendt til borgmesteren og byplanlægger Christian Lærke:

Hej Carsten Rasmussen

Tak for et konstruktivt, spændende og oplysende møde på Rønnebæksholm forleden. Der bliver lagt op til at vi som borgere kan komme med input og idéer på de tre områder, som byrådet har valgt at prioritere for de kommende år.

Vi fra Grøn Omstilling i Næstved har et par input, som vi kunne tænke os at bringe i spil.

Det ene input handler om at placere solceller på de offentlige bygningers tage og det andet handler om en bytræspolitik.

Vi er klar over, at det første input mere ligger i DK2020 regi, men vi finder det så betydningsfuldt, at vi ikke vil undlade at bringe det i spil her. Der kan jo spares energi og tonsvis af CO₂ ved at placere solceller på offentlige tage.

Når det ikke tidligere er sket i kommunerne, har det været fordi lovgivningen omkring en sådan opsætning krævede, at kommunen oprettede et nyt energiselskab for hver bygning, hvor der blev opsat solceller. Men nu er lovgivningen ændret, således at kommunen kun behøver at oprette ét selskab, som kan varetage det økonomiske og praktiske ansvar for alle de offentlige bygninger i kommunen, hvor der opsættes solceller på tagene.

Det kan måske lyde lidt besværligt at skulle oprette et selskab, før man kan komme i gang med planlægning og realisering. Men, som det fremgår af vedhæftede artikel (er ikke vedhæftet her i

nyhedsbrevet), har Århus kommune allerede gjort det, endda med økonomisk overskud og selvfølgelig med tonsvis af potentielle CO₂ reduktioner. Århus tilbyder sparring, hvis andre kommuner skulle få lyst til at gå i gang med solceller på deres offentlige bygninger. Det ser ud til at bl.a. Faxe kommune har besluttet at gå den samme vej, som Århus jvf. vedhæftede indlæg. (er ikke vedhæftet her i nyhedsbrevet).

Faxe kommune ser besparelser på energi, samt CO₂ reduktioner ved at placere solceller på offentlige bygninger og mon ikke også Næstved kommune kunne finde offentlige tage - fx på biblioteket, skoler, plejehjem, kontorbygninger som kunne lette på kommunens energiudgifter og CO₂ regnskab? Som det fremgår af artiklen fra Århus, er der også energi og CO₂ at spare ved at fx 2 tætliggende offentlige bygninger - max 500 m afstand mellem dem - deles om den energi, der kommer fra solcellerne på den ene bygnings tag.

Så vores forslag er, at Næstved kommune, som flere andre kommuner i Danmark, nu går i gang med at undersøge de energimæssige og CO₂ mæssige potentialer ved opsætning af solceller på kommunens tage evt. ved brug af Århus kommunes erfaringer, som de angiveligt så gerne deler ud af. Spændende om så byrådet åbner op for at bruge de forbedrede muligheder for opsætning af solceller på kommunens tage efter, at der er sket en lovændring.

Vores andet input falder mere indenfor et af de tre områder, som byrådet har valgt at prioritere, nemlig om byudvikling - en dynamo for udvikling af hele kommunen.

Med til at byen bliver en dynamo hører også, at den er attraktiv at komme og være i. Bytræer er en væsentlig faktor i en bys attraktion, hvilket man hurtigt får en fornemmelse af, når man forestiller sig en by eller en plads uden træer - en betonby, en parkeringsplads - sammenlignet med en by eller en plads med mange træer.

Træerne giver umiddelbart en herlighedsværdi. Byen bliver smukkere at se på og mere indbydende at være i. Træerne er med til at skabe et 'varmere', mere roligt og fredfyldt miljø og så gør de, at årstiderne kan følges og afspejles i miljøet. Og hvis bytræer fx omkranser et grønt område, er de med til at skabe et rart rekreative miljø.

Men træerne har også væsentlige nytteværdier:

1. De giver skygge, hvilket er behageligt, når man går i byen eller sidder på fx café, når solen bager - og sol og varme kommer der mere af, hvis man skal tro klimaforskerne.
2. Generelt er temperaturerne højere i en by end i det omliggende miljø på grund af at fliser og asfalt opsuger og reflekterer varme. Også her vil træer ved deres skyggefunktion kunne være med til at sænke en ubehagelig høj temperatur.
3. Bytræer giver læ, når det blæser.
4. Bytræers rodnet gør at regnvand hurtigere kan sive ned i jorden, hvilket er særligt væsentligt, når der kommer skybrud.
5. Bytræer mindsker både støj- og luftforurening.
6. Bytræer optager og lagrer CO₂ gennem fotosyntesen.
7. Bytræer øger biodiversiteten - insekter, sommerfugle, fugle mm - i byen.

Mao. en by med mange bytræer bliver en by, der er smukkere at se på og rarere at være i. Det bliver en by med et bedre klima, bedre mulighed for beskyttelse mod sol, vand og vind, mindre forurening, mere biodiversitet og bedre reduktion og opbevaring af CO₂ udslip.

Derfor er det også relevant og ønskeligt, at en by har en bytræspolitik.

Fx har København det mål, at 20% af byens areal skal være dækket af trækroner og så skal der plantes 100.000 træer i byen inden 2025.

Berlin har det bytræsmål, at der skal være minimum 600.000 træer i byen i 2025

Næstved kommune har forskellige indsatsområder fx en klimaplan og en grøn plan, men i ingen af de planer, ses en bytræsplan. Så vidt vi kan se har kommunen mao. ingen bytræsplan eller bytræspolitik.

Ifht. byrådets prioritering af udvikling af Næstved by, finder vi det vigtigt, at der indgår en konkret plan om at plante flere bytræer - altså en bytræspolitik. Som ovenover angivet betyder bytræer på mange planer meget for en bys attraktionsværdi.

Så Grøn omstillings forslag er, at der snarest udarbejdes og besluttet en bytræspolitik, som omsættes i flere træer i byen. Man kunne eksempelvis starte med at plante træer på parkeringspladsen foran rådhuset på Rådmandshaven, plante flere træer i bymidten eller/og flere træer omkring caféhjørnet på Jernbanegade.

Mvh

Grøn Omstilling - Næstved

PS: Når det drejer sig om prioriteringer af bytræer kan vi henvise til seniorforsker Toke Emil Panduro, som har lavet forslag til, hvordan bytræer kan indgå i planlægningen af nye byområder, og som har skrevet en artikel om bytræers betydning: "Værdien af bytræernes svalende skygge, må ikke undervurderes .." Vi kan også henvise til København kommunes træpolitik. Og til Green Cities

PPS: Jeg aftalte med special konsulent, byplanlægger fra center for teknik og miljø Christian Lærke Christensen på mødet i Rønnebæksholm, at han bliver orienteret om vores idéer i Grøn Omstilling - Næstved. Derfor er han sat på som Cc på denne mail.

Angående punkt 3:

GOs forslag om etablering af et eller flere taskforces indenfor relevante indsatsområder i kommunen.

Taskforcene skal fungere som samarbejdsorganer mellem kommunen og forskellige private aktører indenfor landbrug, produktionsvirksomheder, handelsvirksomheder og i boligområderne. Formål med taskforcene er at få nedbragt CO₂ belastningen i kommunen som geografisk område og i kommunen som organisation.

Kommunen som organisation "producerer" kun 2% af den CO₂, som udledes i det geografiske område, som kommunen dækker. Derfor er det bydende nødvendigt, at de private og brancherne deltager i arbejdet med at begrænse CO₂ udslippet, hvis de mål der er sat for begrænsningen af CO₂ udslippet kan nås.

Kommunen bør sætte sig i førersædet for at organisere dette arbejde. En af de måder, det kan ske på er ved at invitere de forskelle organisationen til at deltage i taskforces, der skal afklare hvilke initiativer, der kan nedbringe CO₂ udslippet indenfor området. Vi er klar over, at de indsatser, der aftales sker på frivillig basis, men vi håber, at bevidstheden om situationens alvor betyder, at der er en villighed til at deltage og medvirke.

For os i Grøn Omstilling kan vi se 4 taskforces, der er relevante.

- a. Indenfor Landbruget.
- b. Produktionsvirksomhederne.
- c. Handelsvirksomhederne
- d. Boligområderne.

A. Indsatser indenfor landbruget.

Inviterede aktører: Landbrugets organisationer, større lokale landbrug/godser.

Udtagning af lavbundsjord af produktionen for at de kan virke som opsamlere af CO₂, nitrater og fosfater.

Etablering af træbeplantninger ved drikkevandsboringerne, så træerne kan virke som CO₂ opsamlere, og forurening af drikkevandsboringerne med sprøjtegifte kan undgås.

Begge initiativer vil bidrage til biodiversiteten, som også er en udfordring.

B. Indsatser indenfor produktionsvirksomhederne.

Inviterede organisationer: Næstved Erhverv, større håndværkervirksomheder og produktionsvirksomheder.

Samarbejde mellem produktionsvirksomheder og Ressource City om energieffektivisering af produktionsapparatet og -arbejdsgange.

Etablering af solceller på større virksomheders tage.

”Vild med Vilje” i industrikvartererne.

Overgang til el-biler – særligt indenfor håndværkervirksomhederne.

C. Indsatser indenfor Handelsvirksomhederne.

Inviterede organisationer: Handelsstandsforeningerne, Næstved Erhverv. Også centerbyerne skal inddrages.

Solceller på tagene i handelskvartererne.

”Vild med Vilje” ved udenomsarealerne.

D. Indsatser indenfor Boligområderne.

Inviterede organisationer: Andelsboligforeninger, Almennyttige boligorganisationer, grundejerforeninger.

”Vild med Vilje” på udenomsarealerne.

Fælles varmesystemer hvor det kan lade sig gøre, ”Nærværme” særligt i de mindre landsbyer.

Omlægningen af oliefyr mv. til Varmepumper.

Indlægget sendes til borgmesteren og Ressourcecity.

GO deltager stadig i **bibliotekets workshop under titlen ”Sammen om verdensmålene”**. Det første verdensmålsområde vi havde valgt at arbejde med, var ”Affald”. Vi har netop afsluttet emnet med en lille, sjov affaldskonkurrence for børn på biblioteket. Hvor hurtigt kan du/I sortere denne bunke affald? Børnene var skrappe til at sortere affaldet, og de blev belønnet med en batch med påskriften ”Skraldehelt”.

Det næste emne bliver om alternative byggematerialer. Vi vil undersøge, hvor klimavenligt, det er muligt at bygge. Byggebranchen bruger tonsvis af cement, sand og grus. Når der for eksempel graves så meget sand op fra havet, går det ud over havbundens planter og dyr – hele fødekæden bliver ødelagt og biodiversiteten styrtdykker. Vi MÅ da kunne finde et alternativ til denne ødelæggelse.

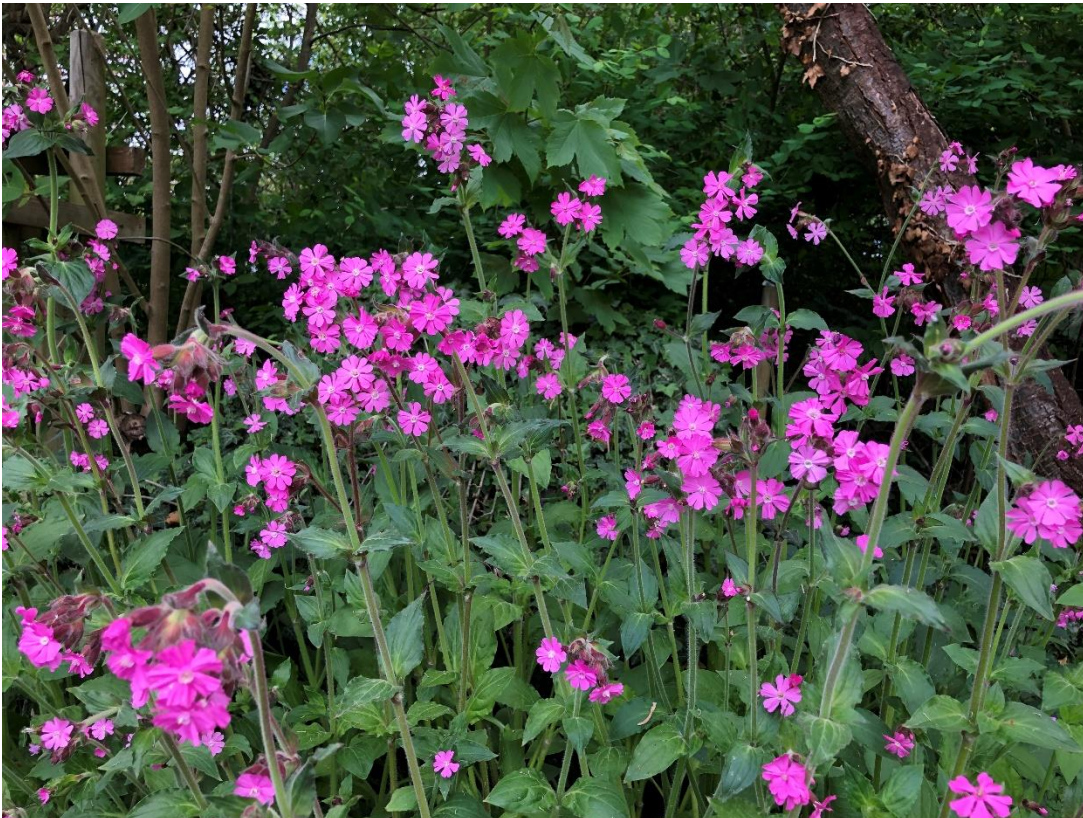
Skulle nogen have interesse i dette arbejde, er workshoppen åben for alle. Vi kan sagtens være flere. Ret henvendelse til kulturformidler Andreas Lønstrup Poulsen alopou@naestved.dk

”Bede og blomster til insekter i Næstved kommune” – det er arbejdstitlen på et projekt, GO starter op. Det er absolut et projekt, der er i sin spæde begyndelse. Park og vej og Vild med vilje tænkes inddraget.

I Næstved kommune er der forfærdeligt mange steder med velholdte, store græsplæner. Det var en dyd ”i gamle dage” – som ikke er så længe siden – at græsset var nyslået og kanterne veltrimmede. Nu er det imidlertid andre tider. Biodiversiteten styrtdykker. Vi har ikke længere levnet plads til alle de vilde og skønne planter og dermed også insekterne og resten af fødekæden. En kortklippet græsplæne er en ørken - set med plante- og dyrelivets øjne.

Kan man ændre ved det? Kan der komme blomster omkring skolerne i stedet for de store grønne plæner? Kunne en skoleklasse inddrage det i biologiundervisningen, både praktisk og teoretisk?

Det er et af GOs nye projekter.

Dagpragtstjernen står lige nu i fuldt flor.

Et andet projekt i støbeskeen er **”Bæredygtig sang og dans”**. Projektets formål er dels at udbrede kendskabet af GO til de yngre borgere, dels at få borgere udenfor vores lille kreds gjort aktive i en indsats for klima og biodiversitet.

Det er børnene og de unge, der skal redde verden. At kende og navngive naturen er vigtig for at kunne passe på den. Her indtænkes besøg på folkeskoler, hvor man allerede fra de små klasser, kan finde interesse for naturen og udbygge denne interesse.

Måske kunne man for de voksne arrangere en månedlig naturtur? Der er flere andre forslag, men også dette projekt er i sin absolutte startfase.

Afholdte arrangementer.

Foredrag med klimapsykolog Solveig Roepstorff om klimaangst 23. februar. Et foredrag om hvorfor vi holder klimakrisen ud i strakt arm og den forbundethed, der venter, når vi begynder at handle. Et meget konstruktivt og optimistisk foredrag om emnet, som mange havde fundet vej til.

Foredrag med hortonom og naturskoleforstander Aiah Noack den 20. marts. Foredraget handlede om mange forskellige måder at holde sin have på – mange teknikker, mange fif – hvem vil ikke gerne have en varieret og smuk have, som passer sig selv. Aiah havde desuden egne frø fra egen planteskole med til salg. Dette foredrag var også et meget velbesøgt et. Tak for jeres deltagelse.

Generalforsamling i GO.

Den 15. marts 2023 blev der afholdt generalforsamling i GO. Her bringes et referat:

a. Valg af dirigent og referent.

Jakob Jespersen valgt som dirigent efter indstilling fra bestyrelsen.

Valg af referent efter indstilling fra bestyrelsen, valgt Thor Temte.

b. Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovlige indkaldt.

c. Forpersonens beretninger – aflagt

Gennemgang af organisationens aktiviteter ift. vidensformidling om Grøn Omstilling og biodiversitet, samarbejde med kommunen, udbredelse af kendskabet til FNs verdensmål og konkrete aktiviteter som bl.a. Repair Cafè i Næstved.

Bestyrelsesmøder månedligt, og der udsendes nyhedsbrev 4 gange årligt. Der drives yderligere informationer til offentligheden via de elektroniske medier.

Foreningen vil i det videre arbejde særligt beskæftige sig med CO₂, skovrejsning, fortsat arrangere foredrag og information om Grøn Omstilling, deltagelse i forskellige offentlige arrangementer som til klimafolkemødet i Middelfart, foreningernes dag og middelalderfestivalen i Næstved.

Beretningen blev vedtaget med akklamation.

d. Kassererens beretning.

Regnskab fremlagt – Foreningen har brugt 12.000 kr. på aktiviteter rettet mod offentligheden så som foredrag, ture og Repair Cafè. Der er brugt omkring 4.000 kr til intern drift – den væsentligste del som gebyrer til bank. Der har ikke været indtægter. Restkapitalen i foreningen er på omkring 11.000 kr.

Regnskabet godkendt.

e. Indkomne forslag.

Der er indkommet forslag til ændringer af vedtægterne.

Forslag til § 5: intern konstituering. Forslaget vedtaget. 11 for, 1 undlader.

Forslag til § 6: Annoncering af generalforsamling i elektroniske medier er tilstrækkelig. Forslaget blev vedtaget med 8 for og 1 imod. 2 stemte ikke.

Forslag til § 12: Etablering af arbejdsgrupper og tilskud til aktiviteter. Forslaget blev vedtaget med applaus.

Forslag til § 17: udsendelse af bestyrelsesdagsorden, paragraffen slettes. Forslaget blev vedtaget.

g. Valg af bestyrelse

På valg som bestyrelsesmedlemmer er:

Jette Abraham

Henning Lykke

Kirsten Nilsson

Gitte Friis Nielsen

Medlemmer der fortsætter i bestyrelsen:

Mette Davidsen

Ole Nyvang

Thor Temte

Dermed er der fredsvalg

h. Valg af suppleanter

På valg som suppleanter er:

Henrik Djurhuus

Svend Hansen

Dermed er der fredsvalg.

i. Valg af revisor: Lars Holz Hansen

Valg af revisorsuppleant: Helle Gravengaard.

Dermed er der fredsvalg.

j. Eventuelt. Der er ingen bemærkninger under punktet

Referent: Thor Temte

Det var alt for denne gang. Næste Nyhedsbrev udsendes medio august.

Med venlig hilsen GO bestyrelsen